

Izpildes kopsavilkums

Ievads

Šīs starpkultūru izglītības stratēģijas (turpmāk tekstā — SIS/Stratēģija) mērķi:

1. Nodrošināt, ka **ikvienam izglītības ieguvējam** ir tāda izglītība, kas “ciena vērtību, uzskatu, valodu un tradīciju dažādību Īrijas sabiedrībā un tiek vadīta sadarbības garā” (Īrijas 1998. gada Izglītības likums (*Education Act, 1998*)).
2. Palīdzēt tiem, kas iesaistīti izglītības nodrošināšanā visos līmeņos, lai radītu mācību vidi, kurā integrācija starpkultūru mācību vidē ir norma.

SIS pirmsākumi saistāmi ar valdības apņemšanos Pasaules konferencē pret rasismu Durbanā (2001) attīstīt un ieviest Valsts rīcības plānu pret rasismu (NPAR — *National Action Plan Against Racism*) (sk. glosāriju 1. pielikumā). Viens no NPAR desmit rezultātiem izglītības sektorā bija starpkultūru izglītības stratēģijas izveide. Izglītības un iemaņu ministrs, kā arī vienlīdzības, integrācijas un cilvēktiesību ministrs veica apjomīgu konsultāciju procesu, iekļaujot tālāk minētos notikumus.

1. Ievadkonference 2008. gada oktobrī, uz kuru tika uzaicinātas galvenās ieinteresētās puses.
2. Septiņas sektoru¹ konsultāciju sanāksmes, kuras apmeklēja vismaz 200 delegātu.
3. Vairāk nekā 50 iesniegtu rakstisku dokumentu izskatīšana.
4. Tādu valsts un starptautisku pētījumu, ko veikuši, piemēram, ESRI (Ekonomikas un sociālo pētījumu institūts)² un OECD (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija),³ rezultātu izskatīšana.

SIS ir izstrādāta, ņemot vērā pēdējās nozīmīgās demogrāfiskās izmaiņas Īrijas sabiedrībā, kuras atspoguļojas izglītības sistēmā. Stratēģija pamatojas un pastāvošo darbu šajā jomā, un tā tiecas būt saistīta ar visiem izglītības sektoriem atbilstoši Izglītības un iemaņu ministrijas (DES — Department of Education and Skills) augsta līmeņa mērķim

“atbalstīt un uzlabot izglītības kvalitāti, svarīgumu un integrācijas spēju ikvienam, kas iegūst izglītību mūsu skolās”.

Demogrāfiskais konteksts

¹ Pirmsskolas, pamatskolas, vidusskolas, augstākās izglītības, tālākizglītības, jaunatnes un kopienas/NVO sektors.

² “Pielāgošanās dažādībai: Īrijas skolas un jaunpienācēji skolēni” (“Adapting to Diversity: Irish Schools and Newcomer Students”), 2009

³ “OECD tematisks pārskats par migrantu izglītību — valsts ziņojums Īrijai” (“*OECD Thematic Review on Migrant Education- Country Report for Ireland*”), 2009 un OECD pārskati par migrantu izglītību — atšķirību novēršana imigrantiem-izglītības ieguvējiem: politika, prakse un izpilde” (“*OECD Reviews of Migrant Education - Closing the Gap for Immigrant Students: Policies, Practice and Performance*”), 2010

2006. gada tautas skaitīšanas dati rāda, ka no 4 172 013 valsts rezidentiem 420 000 (10 %) bija klasificēti kā Īrijas valstij nepiederīgi, kas iebraukuši no 188 valstīm. Salīdzinot ar 2002. gada tautas skaitīšanu, šo iebraukušo iedzīvotāju skaits ir palielinājies par 87 %⁴.

Demogrāfiskie un ekonomiskie apstākļi kopš 2006. gada Īrijā ir mainījušies. Šobrīd Īrija tiek uzskatīta par mazāk atraktīvu mērķi jauniem migrantiem, lielākoties ekonomiskās lejupslīdes dēļ. Nākamā tautas skaitīšana, ko paredzēts veikt 2011. gadā, sniegs datus par attīstībā esošās populācijas profilu. Šajā starpposmā novērojams, ka:

- daži imigranti pamet Īriju;
- Īrijā ierodošos imigrantu skaits arī ir samazinājies;
- joprojām ir ievērojama migrantu ieplūšana;
- pēdējā laikā migrantu profils mainās, palielinoties 0-15 gadu vecuma kategorijas migrantu skaitam.

Lai gan nākotnē var parādīties imigrācijas samazināšanās tendences, joprojām ir aktuāls fakts, ka tagadējās un nākotnes populācijas ievērojama daļa ir un būs imigranti. Tiek paredzēts arī, ka nākotnē imigranti kļūs par noteiktu īpatnību Īrijas sabiedrībā un izglītībā. Piemēram, DES dati rāda, ka pēdējo gadu laikā neatlaidīgi pieaug migrantu skaits vidusskolas sektorā. Ieviešot šo Stratēģiju, jāņem vērā otrās paaudzes imigrantu prasības.

Likumdošana, politika, vienošanās

Ir daudz starptautisku un valsts līmeņa pierādījumu, kas atbalsta starpkultūru pieejas piemērošanu kā Īrijas formālās un neformālās izglītības neatņemamu daļu. Liela daļa šo pierādījumu ir saistītas ar vienlīdzības, diskriminācijas novēršanas un dažādības izpratnes un cieņas principiem.

Laika gaitā ir notikusi skaidra pāreja, lai nodrošinātu to, ka izglītības sistēmas spēj integrēt, ciena dažādību un nodrošina mācību vidi, kurā visi izglītojamie tiek iedrošināti un kur viņiem tiek palīdzēts īstenot savu potenciālu. Īrijas likumdošanas un politikas konteksta attīstību šajā jomā ir ietekmējusi starptautiskā konteksta maiņa.

Galvenās sastāvdaļas un mērķi

Jaunākajos šīs jomas pētījumos ir pievērsta uzmanība imigrantu dalībai izglītībā, jo īpaši pamatskolas un vidusskolas līmenī⁵. Šis specifiskais pētījums, skatot to kopumā ar SIS attīstību, sniedz noderīgu, uz pierādījumiem balstītu informāciju politikas veidotājiem, institūciju vadītājiem un izglītotājiem. Tam ir nozīme tādu

⁴ Jautājums “Kāda ir jūsu valstspiederība?” pirmo reizi tika uzdots 2002. gada tautas skaitīšanā.

⁵ Piemēram, ESRI ziņojums, OECD ziņojumi, DES lietderības pārskats par angļu valodas kā papildu valodas mācīšanai izdotajiem līdzekļiem (gaidāms 2010. gadā) un DES inspektorāta vērtējums par angļu valodas kā papildu valodas mācīšanas un apgūšanas kvalitāti (gaidāms 2010. gadā).

lēmumu pieņemšanā, kas saistīti ar starpkultūru izglītības desmit galvenajām sastāvdaļām un Stratēģijas pieciem augsta līmeņa mērķiem.

Šīs sastāvdaļas un mērķi cits citu papildina un ir savstarpēji saistīti, un tie ir izveidoti, lai:

- ietvertu visus izglītības procesa dalībniekus (izglītības sniedzējus un izglītojamos) gan no imigrantu, gan no vietējo iedzīvotāju kopienas, balstoties uz ES integrācijas principiem, kas nosaka, ka integrācija ir dinamisks divvirzienu process⁶;
- tie attiektos uz visiem izglītības līmeņiem;
- nodrošinātu, ka ikvienam ir loma integrējošā, integrētā un starpkultūru izglītības vidē.

Kopā šīs sastāvdaļas un mērķi veido struktūru, kas palīdz izglītojamajiem, vecākiem, izglītotājiem, kopienām un politikas veidotājiem, apsverot iespējas, kā panākt starpkultūru mācību vides dominēšanu. Skatiet šo struktūru A. tabulā.

A. tabula. Starpkultūru izglītības struktūra		
	Galvenā sastāvdaļa	Mērķis
1.	Vadība	Dot iespēju piemērot veselas institūcijas pieeju starpkultūru mācību vides izveidei
2.	Integrēta pieeja izglītības nodrošināšanai	
3.	Tiesības un pienākumi	
4.	Rūpīgi centieni un labi sagaidāmie rezultāti	
5.	Mācīšanas kvalitātes uzlabošana	Izveidot izglītotāju spēju attīstīt starpkultūru mācību vidi
6.	Mācību valodas(-u) zināšanas	Atbalstīt izglītojamos kļūt par prasmīgiem mācību valodas lietotājiem
7.	Sadarbība un iesaistīšanās	Mudināt un veicināt aktīvu sadarbību, iesaistīšanos un efektīvu komunikāciju starp izglītotājiem, izglītojamajiem, vecākiem un kopienām
8.	Efektīva komunikācija	
9.	Datu vākšana un izpēte	Nodrošināt un novērtēt datu vākšanu un pārraudzību, lai politikas veidošana un lēmumu pieņemšana būtu balstīta uz pierādījumiem
10.	Rīcība, pārraudzība un novērtēšana	

Pārraudzība

SIS ieviešanas pārraudzība ir balstīta uz divām pastāvošām struktūrām.

⁶ Šāda pieeja uzlabos Īrijas kā ārzemju studentu galamērķa atraktivitāti.

1. Izglītības un iemaņu ministrijas Migrantu vadības komiteja. DES vadīs grupu, ko veido izglītības partneri no attiecīgo resoru nodaļām un saistītām valsts aģentūrām.
2. Vienlīdzības, integrācijas un cilvēktiesību ministra biroja integrācijas starpresoru komiteja.

Tiek ierosināts arī katru gadu sasaukt ieinteresēto pušu forumu.

Resursu iesaistīšana

Šī brīža ekonomiskā klimata kontekstā Stratēģija būs jāievieš ar pieejamajiem resursiem, kuri ir nozīmīgi. Tajos ir iekļauts, piemēram:

- apmēram 100 miljonu eiro angļu valodas kā papildu valodas apguvei pamatskolas un vidusskolas sektorā; vairāk nekā pastāvīgie izglītības resursi šajos sektoros;
- apmēram 10 miljonu eiro angļu valodas nodarbībām pieaugušajiem migrantiem;
- AIM (Piekļuve starpkultūru materiāliem — *Accessing Intercultural Materials*) — informatīvs portāls par imigrantu tēmu, paredzēts visu tautību izglītojamajiem un vecākiem, visu līmeņu izglītotājiem un pētniekiem, kā arī politikas veidotājiem. Tas ir visaptverošs informācijas portāls, kas tiek regulāri atjaunināts un ir pieejams gan DES, gan vienlīdzības, integrācijas un cilvēktiesību ministra biroja vietnē⁷.

Kopsavilkums

SIS nozīmē citādu domāšanas, plānošanas un rīcības veidu, kurā ir ietverta apziņa par dažādību un vajadzību izveidot starpkultūru mācību vidi. Tā neievieš radikālas izmaiņas un neprasa lielus resursus. Tā pieprasa cieņu pret dažādību, kā arī saskaņotu un pieaugošu attieksmes maiņu.

⁷ www.education.ie un www.integration.ie